

**ČESKÁ REPUBLIKA**

**Česká školní inspekce**

**Pražský inspektorát - oblastní pracoviště**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Mateřská škola PÍŠŤALKA, Praha 13, Chlupova 1798**

**Chlupova 2/1798, 155 00 Praha 5-Stodůlky**

**Identifikátor: 600038076**

**Termín konání orientační inspekce: 2002-03-20, 2002-03-21, 2002-03-22**

|                  |                   |
|------------------|-------------------|
| <b>Čj.</b>       | 010 313/2002-1505 |
| <b>Signatura</b> | oa5av126          |

## CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola (MŠ) je umístěna uvnitř sídliště. Do provozu byla uvedena jako čtyřtřídní. Tři třídy jsou věkově smíšené, ve čtvrté jsou zařazeny děti pouze předškolní včetně devíti dětí s odloženou povinnou školní docházkou (OŠD). Kapacita daná Rozhodnutím o zařazení do sítě škol činí 90 dětí a není překračována. V docházce je zařazeno 8 dětí netříletých, z toho 3 s nepravdělnou docházkou. Zařazení těchto dětí povoluje Výjimka z počtu zapsaných dětí, ovšem bez uvedení konkrétního počtu a není ve své konečné podobě schválena odborem školství MHMP. Škola je organizační složkou MČ Praha 13, bez právní subjektivity. Toto uspořádání je dáno Zřizovací listinou s účinností od 1. 1. 2001. Součástí MŠ je školní jídelna s kapacitou 100 jídel.

## HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

**Orientační inspekce byla provedena formou hospitací u pěti učitelek ve třech třídách, následnými rozborů pedagogické práce, kontrolou povinné i dílčí dokumentace a rozhovory s ředitelkou a učitelkami.**

### Řízené a spontánní činnosti

Koncepce školy stanoví dlouhodobé cíle, které jsou dále zúženy v cílech Ročního plánu. Zaměření školy na rozšířenou hudební výchovu (Pískání pro zdraví) vychází z podmínek daných personálním složením (v každé třídě učitelky hrají na flétnu). Plánování vzdělávací činnosti má charakter tematických plánů, zpracovaných rámcově na rok v měsíčních horizontech s týdenní působností témat. V každé třídě existují dva druhy plánování, některé učitelky preferují původně zpracovanou verzi s prioritou úkolů stanovených dle výchovných složek, další pak verzi novější, více zaměřenou na plnění pedagogických záměrů prostřednictvím tematicky navržených činností. V Přehledech výchovné práce se pak odráží tento rozdílný způsob přípravy na vzdělávací práci, forma zápisů odpovídá preferovanému pojetí. Diferencování cílů není vzhledem k heterogenním třídám důsledně vytvořeno. Pro děti s OŠD jsou zpracovány individuální cíle, ke kterým je třeba dospět. Vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny. V každé třídě jsou dále zavedeny sešity s informacemi nejrůznějšího charakteru - jednak osobní údaje dětí, jednak úroveň jejich schopností a dovedností v různých oblastech.

Pedagogický kolektiv tvoří osm učitelek včetně ředitelky. Podmínky pedagogické a odborné způsobilosti nesplňuje pouze jedna učitelka, přijatá jako zástup na dobu určitou. V kolektivu pracuje jedna učitelka v důchodovém věku, ostatní mají pedagogickou praxi v rozmezí od tří do dvaceti tří let. Služby učitelek jsou vytvořeny s ohledem na mimoškolní aktivity, kroužky a nespavou třídu.

Prostorové uspořádání mateřské školy je vzhledem k počtu zapsaných dětí i vzhledem k realizaci zvoleného vzdělávacího programu optimální. Třetí místnost určená pro pobyt každé třídy je využívána jako ložnice, tělocvična a místnost pro kroužky. Spontánní činnosti probíhají ve dvou místnostech (třída a herna) a jsou k tomuto účelu dobře vybavené hračkami, pomůckami i nábytkem. Děti si mohou hračky vybírat samostatně, uložení je dostupné a mobilní. Dostatek prostoru i vhodné uspořádání umožňuje plnit podmínky pro volný pohyb dětí, využívány jsou i tříkolky, houpací koníci či jiné pohyblivé hračky. Prostorové uspořádání umožňuje i zachovávat stavby a dále v nich pokračovat. Ředitelka provedla za dobu svého

působení ve funkci obměny vybavení tříd, heren i tělocvičen i díky spolupráci se střední výtvarnou školou v Praze 3 - dřevěné hračky i objekty ozvlášťují interiéry, jsou nejen estetické, ale i účelné. Stejnou funkci plní i stoupací stěna v jedné tělocvičně, která pochází ze stejného zdroje a je využívána dětmi ze všech tříd. Zlepšení estetického vzhledu tříd bylo dosaženo i novými koberci, textiliemi i zajímavým použitím barevných ploch na stěnách všech prostor (do této práce se zapojily učitelky i provozní pracovníce). Výzdobu tvoří i nápadité práce učitelek, dětské práce jsou prezentovány v šatnách a na chodbách. Didaktická technika je moderní, přednost však učitelky dávají hře na hudební nástroj. Také zahrada je dobře vybavena k rekreaci, hrám i volnému pohybu, dřevěné části vybavení však již potřebují stále častější údržbu.

Režim dne svým zpracováním respektuje psychohygienické požadavky, je dostatečně variabilní, se širokým prostorem pro hru. Tento prostor však nebyl všemi učitelkami v průběhu inspekční činnosti plně využíván, v jedné třídě pak učitelka nedokázala respektovat zaujetí dětí ve hře a neustále je rušila necitlivými zásahy. Volba hry byla dětem umožněna, nabídka skupinových činností však převažovala nad možností volného výběru. Během řízených činností učitelky respektovaly to, že se některé (převážně netříleté) děti přímo neúčastnily, jiná činnost jim však nabízena nebyla. Vzhledem k tomu, že v průběhu dopoledne probíhaly i další nadstandardní aktivity (Aj, logopedie) byl poměr spontánních činností k řízeným nevyvážený. Tím nebylo přihlíženo ani ke schopnosti koncentrace jednotlivých dětí, zařazení dětí netříletých vyžadovalo i zvýšenou pozornost ze strany učitelek, což nebylo vzhledem k dalším dětem ve skupině žádoucí. Další zařazené denní aktivity akceptovaly požadavky režimu, v době určené pro pobyt dětí venku mohly děti rozvinout volné hry, neboť jim deštivé počasí neumožnilo vycházku. Stravování probíhalo v klidu a se zapojením dětí do přípravy, příprava na odpočinek či zájmovou činnost místo spánku byla navozována přirozeně. Pitný režim je zaveden, v některých třídách byly děti učitelkami k pití podněcovány. Optimální je realizace pískání na flétny, probíhá ve všech třídách individuálně v průběhu dne. Lektorsky je zajišťován výtvarný kroužek a seznamování s anglickým jazykem, plavecký výcvik je organizován v radlickém bazénu. Škola pořádá i ozdravné pobyty v Krkonoších.

Organizace her probíhala ve všech třídách zpočátku jednotně, děti si mohly po svém příchodu zvolit hru i místo ke hře. V průběhu her pak byly postupně upoutávány či vybízeny učitelkami k připraveným výtvarným, nebo pracovním činnostem. Po skončení těchto činností se ke hrám opět vracely. Ve většině tříd měly dobrou úroveň konstruktivní aktivity, námětové hry byly méně rozvíjeny (učitelky se věnovaly převážně skupinové řízené činnosti a děti dostatečně nepodněcovaly). V čase určeném pro hry byly všechny děti aktivní, při konstruktivních hrách se projevovaly prvky tvůrčí spolupráce a ve hrách se odrážela i zkušenost dětí. Pouze v jedné třídě byla hra stále omezována a rušena nevhodnými zásahy učitelky bez pedagogické a odborné způsobilosti, zde také byla hra předčasně ukončena. V ostatních třídách byly hry ukončeny nenásilně, většinou se zachováním rozestavených objektů. Přejít k dalším činnostem byl více či méně organizován (hledisko bezpečnosti při hygieně).

Pohybové aktivity měly rozdílný charakter, ve třídě mladších dětí učitelka využila doprovodu klavíru a cviky výrazně motivovala, ve třídě nejstarších dětí byla rozcvička dynamičtější a učitelka využívala signálů k procvičení orientace v prostoru i reakce na pokyn. Nevýhodou byl menší prostor pro cvičení s náčiním i nevyužití jeho možností. Kladem byla předem vytčená a dětmi dodržovaná pravidla. V obou případech splnilo cvičení svůj účel a umožnilo dětem kromě fyziologického zatížení i relaxaci a seberealizaci. Metody, které použila nekvalifikovaná učitelka byly neefektivní, organizace pohybových her neumožňovala všem dětem uplatnění a aktivní spoluúčast a vedla k nekázni.

Řízené činnosti byly většinou integrovány do her. Snahou učitelek bylo docílit pozitivního

výsledku na úkor prožitku, u mladších dětí učitelka předložila dětem vlastní výtvarnou předlohu, nejstarší děti malovaly rovněž dle vybraného názoru. Byla tím potlačena představivost a fantazie a nebyly využity city a zájmy dětí. Rovněž vlastní příprava na výtvarné činnosti byla záležitostí učitelek a samostatnost dětí nebyla dostatečně rozvíjena. Nevýhodou byla i nabídka dalších výtvarných aktivit, místo volných her, což bylo společné i pro další třídu, kde však učitelka skupinovou pracovní činnost výborně organizovala a poskytla dětem široké možnosti při jejich pracovní tvorbě (samostatné válení, vykrajování, přenášení na plech). Při této činnosti se děti plně realizovaly prakticky i citově. Všeobecně dobré byly znalosti dětí v rámci zvolených témat i vytvořený prostor pro verbální projev. Témata pro výtvarnou činnost nevycházela ze skutečnosti, z přímého pozorování, ale ze zprostředkovaného názoru.

V průběhu spontánních činností byly děti motivovány nabídkou hraček, pomůcek i činností kamarádů. Nabídka integrovaných činností rovněž děti stimulovala, vstupní motivace byla účinná, postupně se však vytrácela nedostatkem průběžného posilování. Některé děti ztrácely zájem i omezením výběru při výtvarné činnosti. Učitelky však většinou dokázaly zájem dětí udržet formou pozitivního hodnocení a povzbuzování, účinně využívaly zpětné vazby. V jedné třídě se absence pozitivního posilování i vhodných metod projevovala nekázní a nepozorností (protestem dětí proti neadekvátním metodám).

Ve třídách byla učitelkami vytvářena pozitivní komunikační atmosféra. Děti měly dostatek prostoru ke vzájemné komunikaci nejen při spontánních činnostech, ale i při výtvarných a pracovních aktivitách. Zde docházelo i ke vzájemnému povzbuzování i vlastní kritice, učitelky dokázaly těchto výstupů využít k pozitivnímu hodnocení. Při řízených činnostech jazykových a rozvoji poznání byla převaha verbálního projevu na straně učitelek, nápady dětí se však snažily dále rozvíjet. Pouze v jedné třídě bylo zaznamenáno manipulativní vedení učitelky s omezováním dětské spontaneity.

## **Hodnocení kvality vzdělávání**

*Plánování vzdělávací činnosti je ve fázi hledání cest a východisek směrem k současným trendům předškolní výchovy, v současné době není jednotné a důsledně nepostihuje individualitu dítěte v heterogenních třídách, ale vyjadřuje snahu učitelek o inovaci vzdělávací práce. Úroveň plánování je velmi dobrá.*

*Personální podmínky jsou zajišťovány na průměrné úrovni. Materiální vybavení je účelné, estetické a nápadité. Jeho úroveň je vynikající.*

*Respektování psychohygienických hledisek vzhledem k věku dětí je prioritou vytvořeného denního režimu. Zkracováním času pro volnou hru, zařazováním širšího řízeného programu i nadstandardních aktivit však dochází k nepoměru mezi činnostmi řízenými a spontánními. Psychohygienické podmínky jsou zajišťovány průměrně.*

*Organizace, formy a metody spontánních činností byly přirozené, nevýhodou bylo časové omezování v některých třídách i zásahy učitelky. V integrovaných řízených činnostech byly učební příležitosti navozovány přirozeně, nabídka stimulovala zájem dětí. Nevýhodou bylo omezování představ a samostatnosti dětí. Organizace, formy a metody byly realizovány na průměrné úrovni.*

*Účinnost motivace nebyla všemi učitelkami plně využita. Úroveň motivace a hodnocení je průměrná.*

*Úroveň spolupráce a komunikace mezi dětmi navzájem a dětmi a učitelkami je velmi dobrá.*

*Vzdělávání má z pohledu orientační inspekce průměrnou úroveň.*

## **HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ**

### **Plánování**

Ředitelka zpracovala hodnocení uplynulého školního roku se zřetelem svého nástupu do funkce v pololetí. Stávající roční plán rozšířila v loňském roce o aktivity, ve kterých pokračuje škola i letos. Základem koncepčních cílů zůstává zaměření školy na rozšířenou hudební výchovu, především v oblasti hry na flétnu. Tím je využit profesní potenciál učitelek, i když další záměr ředitelky - vytvořit pěvecký soubor - se zatím nepodařilo. Užší cíle byly rozvedeny do Ročního plánu, jejich pojetí je rámcové, chybí rozpracování do prostředků naplňování. Program školy je rozšířen o nabídku nadstandardních aktivit, plán spolupráce s rodiči a dalšími subjekty. Základní pedagogická orientace v jednotlivých třídách se závěry vyplývajícími z koncepce koresponduje pouze částečně.

### **Organizování**

Pro potřeby chodu předškolního zařízení ředitelka stanovila pravidla, zakotvená v Provozním řádu (určen pro zaměstnance), v Řádu MŠ (určen rodičům). Součástí provozního řádu je i režim dne s jasně vymezenými časovými úseky pro jednotlivé denní činnosti. V Ročním plánu je uvedeno rozdělení kompetencí na jednotlivé pracovnice, dílčí řídicí pravomoci ředitelka převedla na svou zástupkyni. Oba dokumenty (Provozní řád i Řád MŠ) jsou funkční, stanoví však především povinnosti zainteresovaných osob.

Kontrolou povinné dokumentace byly zjištěny nedostatky ve vyplňování evidenčních listů a v postupu při schvalování Výjimky z počtu zapsaných dětí. Další operativní a třídní dokumentace je vedena přehledně.

Vnitřní informační systém spočívá v každodenním osobním kontaktu ředitelky s učitelkami, v předávání informací formou operativních svolání a pedagogických a provozních porad. Dílčí informace předává ředitelka i prostřednictvím zástupkyně (organizační záležitosti). Zápisy z operativních schůzek a porad obsahují program jednání i zadané úkoly, chybí kontrola plnění cílů, dílčích úkolů, určení zodpovědnosti i termínů. Převažují organizační záležitosti nad problematikou vzdělávacího programu.

Vnější systém je zaručen především možností volného vstupu rodičů do tříd a pravidelnými kontakty při předávání dětí. Rodičům je nabízena aktivní spoluúčast na životě předškolního zařízení, účastnit se mohou adaptace s dítětem, dnů otevřených dveří, společného zdobení kraslic, brigád na zahradě s opékáním vuřtů a dalších akcí (již při zápisu mohou děti povozit na ponících na školní zahradě). Propagace pedagogické práce má formu informací o tématu týdne, básních, písniček, akcí (na nástěnkách). Dětské práce jsou pravidelně obměňovány.

Škola spolupracuje s logopedickou asistentkou a klinickým logopedem, s odborníky z Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny, se základními školami v okolí, v rámci nabídky zájmových činností i s policisty a hasiči (poznávání jejich práce, hasičské čluny apod.). V rámci prezentace školy, ale zejména pro vlastní umělecký zážitek uspořádala škola před Vánoci koncert ve hře na flétnu v kostele ve Stodůlkách.

## **Vedení a motivování pracovníků**

Ředitelka byla jmenována do funkce na základě konkurzního řízení k 1.1. 2001. V systému ve vedení a motivování lidí navázala na demokratický styl původní ředitelky, která odešla do důchodu a svým vstřícným, ale důsledným a odborným přístupem postupně inovuje pedagogický proces školy. Vytváří prostor pro tvořivost a iniciativu učitelek a sama je v této oblasti příkladem. Další vzdělávání učitelek podporuje, zajišťuje dostupnost a obměnu profesních časopisů a odborné literatury, dle možností jim umožňuje účast na akcích Pedagogického centra. Učitelce bez pedagogické a odborné způsobilosti určila uvádějící kolegyně a sama jí věnuje zvýšenou pozornost doporučením literatury apod.

## **Kontrolní mechanismy**

Pedagogickou práci učitelek kontroluje ředitelka průběžně při každodenním procházení školy a formou hospitací. Jejich frekvence je úměrná velikosti zařízení i složení pedagogického kolektivu, více pozornosti ředitelka věnuje nové učitelce a učitelce nekvalifikované. U těchto pracovníků jsou zápisy s kritickými závěry i doporučením pro další práci, u zkušených učitelek ředitelka staví spíše na pozitivní motivaci. Závěry jsou s učitelkami projednávány. Forma zpracování je dvojí, vlastní okamžité postřehy ředitelka zanáší do standardizovaných archů. Při rozborové činnosti prokázala schopnost analýzy i odborného poradenství.

## **Hodnocení podmínek vzdělávání**

*Plánování je funkční, jeho úroveň je velmi dobrá. Organizační uspořádání a informační systémy jsou účinné, nedostatky byly zjištěny ve vedení povinné dokumentace. Úroveň je průměrná. Vedení a motivování lidí je efektivní, ředitelka uplatňuje systém založený na vlastních odborných schopnostech. Úroveň je velmi dobrá. Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů odpovídá personálnímu obsazení i erudici ředitelky. Úroveň je velmi dobrá. Podmínky vzdělávání jsou zajišťovány velmi dobře.*

|                                                           |
|-----------------------------------------------------------|
| <b>VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ</b> |
|-----------------------------------------------------------|

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol ze dne 2. července 2001, SKU05/3652/2001
- Zřizovací listina s účinností od 1. ledna 2001
- Výjimka z počtu zapsaných dětí na školní rok 2001/02
- Výkaz Škol-01 o Mateřské škole ze dne 4. října 2001
- Evidenční listy, docházky, Přehled výchovné práce všech tříd za období září-březen 2002
- Roční plán školy s přílohami, tematické plány
- Rozhodnutí o OŠD 9x
- Výroční zpráva za šk. rok 2000/01
- Knihy úrazů
- Zápisy z pedagogických a provozních porad, zápisy z hospitací, z jednání s rodiči
- Inspekční podkladová dokumentace

## **ZÁVĚR**

*Ředitelka se za rok svého působení ve funkci velmi dobře zorientovala v oblasti řízení převážně v otázkách organizačních a provedla náročné obměny materiálního vybavení. Menší prostor zatím věnovala metodickému vedení v oblasti vzdělávacího procesu, jehož úroveň je z pohledu orientační inspekce průměrná.*

### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

**Školní inspektoři:**

**Titul, jméno a příjmení**

**Podpis**

Mgr. Stanislava Vandová

Vandová v.r.

V Praze dne 2. dubna 2002

### **Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. dubna 2002

Razítko

**Ředitelka nebo jiná osoba oprávněná jednat za předškolní zařízení**

Pavla Pavelková

Pavelková v.r.  
podpis

*Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.*

***Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.***

**Hodnoticí stupnice**

| <b>Stupeň</b>           | <b>Širší slovní hodnocení</b>                                                                         |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vynikající</b>       | <i>Zcela mimořádný, příkladný</i>                                                                     |
| <b>Velmi dobrý</b>      | <i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i> |
| <b>Průměrný</b>         | <i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>                                         |
| <b>Pouze vyhovující</b> | <i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>                                       |
| <b>Nevyhovující</b>     | <i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>                       |

|                               |                                              |
|-------------------------------|----------------------------------------------|
| <b>Plní, je v souladu</b>     | <i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>     |
| <b>Neplní, není v souladu</b> | <i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i> |

**Další adresáti inspekční zprávy**

| Adresát                                                  | Datum předání/odeslání inspekční zprávy | Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Příslušný orgán státní správy:<br>Magistrát hl. m. Prahy | 2002-04-24                              | 010 397/2002-1505                                |
| Zřizovatel: Městský úřad Praha 13                        | 2002-04-24                              | 010 398/2002-1505                                |

**Připomínky ředitelky předškolního zařízení**

| Datum | Čj. jednacího protokolu ČŠI | Text                      |
|-------|-----------------------------|---------------------------|
| -     | -                           | Připomínky nebyly podány. |